

Uradni list RS, št. 75/2019 z dne 12. 12. 2019

3316. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o ultralahkih letalnih napravah, stran 9775.

Na podlagi drugega odstavka 8. člena, drugega odstavka 21. člena, petega odstavka 31. člena, osmega odstavka 32. člena, drugega odstavka 38. člena, sedmega odstavka 39. člena, tretjega odstavka 40. člena, petega in šestega odstavka 43. člena, tretjega odstavka 44. člena in šestega odstavka 77. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16 in 47/19) ministrica za infrastrukturo izdaja

P R A V I L N I K

o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o ultralahkih letalnih napravah

1. člen

V Pravilniku o ultralahkih letalnih napravah (Uradni list RS, št. 49/16, 52/16, 32/18 in 10/19) se 3. člen spremeni, tako da se glasi:

»3. člen

(pomen izraza in delitev ultralahkih letalnih naprav)

(1) Ultralahka letalna naprava (v nadaljnjem besedilu: naprava) je zrakoplov posebne kategorije, z motornim pogonom ali brez njega, ki se v zraku krmari okoli dveh ali treh osi z odklonom krmil ali s premikom masnega središča oziroma s kombinacijo obeh in se za njegovo uporabo ne zahteva certifikacija tipa zrakoplova v skladu z mednarodnimi standardi in priporočenimi praksami Mednarodne organizacije civilnega letalstva.

(2) Naprave so lahko enosedežne ali dvosedežne, s posadko in se delijo na naslednje vrste:

1. ultralahka motorna letala,
2. ultralahki helikopterji,
3. ultralahki giroplani,

4. motorna jadralna padala s podvozjem,
5. motorni zmaji s podvozjem (motorna letala, ki se v zraku krmarijo s premikom masnega središča),
6. ultralahka jadralna letala in ultralahka motorna jadralna letala.

(3) Med naprave iz prejšnjega odstavka spadajo tudi zrakoplovi, za katere certifikat tipa ali spričevalo o plovnosti oziroma dovoljenje za letenje ni izdano na podlagi Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L št. 212 z dne 22. 8. 2018, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1139/2018/EU) in spadajo v eno od naslednjih kategorij:

1. motorna letala, ki imajo največ dva sedeža, katerih hitrost, pri kateri se poruši vzgon, ali najmanjša stalna hitrost letenja v pristajalni konfiguraciji ne presega 45 vozlov kalibrirane hitrosti (CAS) in največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega 600 kg za kopensko letalo ali 650 kg, kadar se uporablja kot vodno letalo, vključno s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje;

2. helikopterji, ki imajo največ dva sedeža in največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega 600 kg za kopenski helikopter ali 650 kg, kadar se uporablja kot vodni helikopter, vključno s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje;

3. jadralna letala in motorna jadralna letala, ki imajo največ dva sedeža in največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega 600 kg;

4. motorni zmaji s podvozjem, ki imajo največ dva sedeža in največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega:

– 300 kg za kopenski enosed ali 315 kg, če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje, ali

– 450 kg za kopenski dvosed ali 475 kg, če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje, ali

– 330 kg za amfibijski ali vodni motorni zmaj enosed s podvozjem ali 345 kg če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje, ali

– 495 kg za amfibijski ali vodni motorni zmaj dvosed s podvozjem ali 520 kg če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje, pri čemer je največja vzletna masa amfibijskega ali vodnega motornega zmaja s podvozjem, enoseda ali dvoseda, kadar se uporablja kot vodni motorni zmaj in kot kopenski motorni zmaj, pod obema ustreznima zgornjima mejama MTOM;

5. motorna jadralna padala s podvozjem, ki imajo največ dva sedeža in največjo vzletno maso (MTOM), ki ne presega:

- 300 kg za kopenski enosed ali 315 kg, če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje, ali
  - 450 kg za kopenski dvosed ali 475 kg, če je opremljen s sistemom reševalnega padala, pritrjenim na ogrodje;
6. eno- ali dvosedežni giroplani, pri katerih največja dovoljena vzletna masa (MTOM) ne presega 600 kg;
7. vsi drugi zrakoplovi s posadko, katerih največja lastna masa, vključno z gorivom, ne presega 70 kg.«.

2. člen

V 5.a členu se v četrtem odstavku besedilo »zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2016/539 z dne 6. aprila 2016 o spremembi Uredbe (EU) št. 1178/2011 glede usposabljanja pilotov, preizkušanja in rednega preverjanja za navigacijo na podlagi zmogljivosti (UL L št. 91 z dne 7. 4. 2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1178/2011/EU)« nadomesti z besedilom »zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/430 z dne 18. marca 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1178/2011 glede izvajanja omejenih privilegijev brez nadzora pred izdajo licence pilota lahkega zrakoplova (UL L št. 75 z dne 19. 3. 2019, str. 66;), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1178/2011/EU)«.

3. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

»7. člen

(pravila letenja, hrup, omejitve)

- (1) Naprava leti v zračnem prostoru Republike Slovenije v skladu s pravili letenja.
- (2) Naprava leti po pravilih vizualnega letenja (VFR). Nočni leti VFR niso dovoljeni.
- (3) Naprava lahko leti v nekontroliranem zračnem prostoru razredov G in E, ob upoštevanju omejitev letenja v zračnem prostoru in zahtev glede opremljenosti.
- (4) Glede hrupa, ki ga povzroča motorna naprava iz drugega odstavka 3. člena tega pravilnika, uporaba mednarodnih standardov in priporočenih praks Mednarodne organizacije civilnega letalstva navedenih v dokumentu Annex 16 to the Convention on International Civil Aviation, Environmental Protection, Volume I, Aircraft Noise, Seventh Edition, July 2014 (v nadaljnjem besedilu: Annex 16, Volume I) ustvarja domnevo skladnosti z zahtevami tega pravilnika, pri čemer se:
  - za ultralahka motorna letala za uporabo kot kopenska letala, ultralahka motorna jadralna letala, motorna jadralna padala s podvozjem in motorne zmaje s podvozjem, upošteva meritve, opredeljene

v poglavju številka 10 dokumenta Annex 16, Volume I, z mejnimi vrednostmi emisij hrupa, kot so opredeljene v točki 10.4.b dokumenta Annex 16, Volume I;

– za ultralahka motorna letala za uporabo kot vodna letala in ultralahke giroplane, upošteva meritve, opredeljene v poglavju številka 10 dokumenta Annex 16, Volume I, z mejnimi vrednostmi emisij hrupa, kot so opredeljene v točki 10.4.a dokumenta Annex 16, Volume I;

– za ultralahke helikopterje upošteva meritve, opredeljene v poglavju številka 11 dokumenta Annex 16, Volume I, z mejnimi vrednostmi emisij hrupa, kot so opredeljene v točki 11.4.2. dokumenta Annex 16, Volume I.

(5) Raven emisije hrupa je treba ugotavljati v naslednjih primerih:

- v postopku atestiranja naprave ali
- v postopku odobritve spremembe naprave, ki lahko vpliva na raven emisije hrupa ali
- v postopku ugotavljanja, če naprava, ki je bila izdelana v tujini izpolnjuje tehnične zahteve, ki veljajo v Republiki Sloveniji.

(6) Pilot mora let načrtovati tako, da v primeru odpovedi motorja lahko varno pristane. Letalne in pristajalne lastnosti ultralahkih letalnih naprav so projektirane na način, da je tista odpoved motorja, ki ima za posledico delno ali popolno izgubo moči motorja, sprejemljivo varnostno tveganje. Takšna odpoved je pričakovan dogodek, katerega se mora predvidevati pri načrtovanju letenja.«.

4. člen

V 18.a členu se v tretjem odstavku na koncu četrte alineje pika nadomesti z vejico in doda nova peta alineja, ki se glasi:

»– v primeru motornih zmajev s podvozjem, katerih proizvajalci niso več aktivni ali od njih pooblašcene osebe za vzdrževanje v Republiki Sloveniji niso več aktivne:

a) izvedenec za motorne zmaje s podvozjem, ki je fizična oseba z izkušnjami iz načrtovanja, izdelave, vzdrževanja in preizkušanja motornih zmajev s podvozjem, ki jo na predlog Letalske zveze Slovenije imenuje agencija ali

b) fizična oseba, z najmanj pet letnimi izkušnjami vzdrževanja motornih zmajev s podvozjem, ki jo za vzdrževanje motornih zmajev s podvozjem pooblasti agencija po uspešno opravljenem praktičnem preizkusu znanja pred komisijo, ki jo sestavljajo izvedenec za motorne zmaje s podvozjem iz prejšnje točke, letalski nadzornik agencije in predstavnik Letalske zveze Slovenije.«.

5. člen

V 26. členu se besedilo »eno leto« nadomesti z besedilom »24 mesecev«.

6. člen

V 28. členu se v prvem odstavku v četrti alineji besedilo »zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2015/1536 z dne 16. septembra 2015 o spremembi Uredbe (EU) št. 1321/2014 v zvezi z uskladitvijo pravil za stalno plovnost z Uredbo (ES) št. 216/2008, kritičnimi nalogami vzdrževanja ter spremljanjem stalne plovnosti zrakoplovov (UL L št. 241 z dne 17. 9. 2015, str. 16; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1321/2014/EU)« nadomesti z besedilom »zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2018/1142 z dne 14. avgusta 2018 o spremembi Uredbe (EU) št. 1321/2014, kar zadeva uvedbo nekaterih kategorij licenc za vzdrževanje zrakoplovov, spremembo postopka sprejema komponent od zunanjih dobaviteljev in spremembo pravic organizacij za usposabljanje za vzdrževanje (UL L št. 207 z dne 16. 8. 2018, str. 2), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1321/2014/EU)«.

7. člen

V 34. členu se v prvem odstavku v 4. točki za besedilom »količine goriva« doda besedilo »oziroma prikazovalnik preostale količine energije v napravi za shranjevanje energije«.

8. člen

V 38. členu se v prvem odstavku za besedo »komisijo« črtata vejica in besedilo »v katero se najmanj en član imenuje z liste letalskih strokovnjakov«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Dovoljenje pilota naprave se izda na obrazcu ULN-04, ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika.«.

9. člen

V 41. členu se v drugem odstavku za besedo »agencija« črtata vejica in besedilo »v katero se najmanj en član imenuje z liste letalskih strokovnjakov«.

10. člen

42. člen se spremeni, tako da se glasi:

»42. člen

(testni pilot naprave)

(1) Testiranje in preizkušanje novih vrst in tipov naprav iz 17. člena tega pravilnika lahko opravlja testni pilot naprave, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. je star najmanj 21 let,

2. ima najmanj 300 ur samostojnega letenja, od tega najmanj 150 ur na vrsti naprave, ki naj bi jo preizkušal, preostali potrebni nalet pa kot vodja posadke katerega koli drugega zrakoplova,

3. je uspešno opravil izpit za testnega pilota naprave in

4. ima v veljavnem dovoljenju pilota naprave vpisano ustrezno pooblastilo.

(2) Kandidat, ki želi opravljati izpit za pridobitev pooblastila testnega pilota naprave, mora vlogi za opravljanje izpita priložiti:

1. dokazilo o naletu na vrsti naprave, kot je predpisano s programom usposabljanja,

2. izjavo organizacije za šolanje letenja ali druge registrirane letalske šole, da je opravil določen program usposabljanja,

3. izjavo učitelja letenja naprave, da je kandidat usposobljen za izpit in

4. dokazilo, da je za opravljanje izpita zagotovljena naprava.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se ob izpolnjevanju pogojev iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena, v veljavno dovoljenje pilota naprave lahko vpiše pooblastilo testnega pilota naprave osebi, ki lahko izvaja preizkušanje v letenju po predpisu, ki ureja zrakoplove za raziskovalne, eksperimentalne ali znanstvene namene ali osebi, ki je diplomirala na eni od mednarodno priznanih šol za eksperimentalne testne pilote, ki so na seznamu, ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika.«.

11. člen

V 43. členu se v prvem odstavku za besedilom, ki postane prvi stavek, doda drugi stavek, ki se glasi:

»Izpit za testnega pilota naprave se opravi pred komisijo, ki jo imenuje agencija, v katero se najmanj en član imenuje s seznama pilotov za preizkušanje eksperimentalnih zrakoplovov v letenju največje vzletne mase do vključno 2.000 kg, po predpisu, ki ureja zrakoplove za raziskovalne, eksperimentalne ali znanstvene namene.«.

12. člen

V 47. členu se v petem odstavku v napovednem stavku in 1. točki besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »tretjega odstavka tega člena«.

13. člen

V prilogi se za obrazcem ULN-04 doda seznam iz tretjega odstavka 42. člena pravilnika, ki je kot priloga sestavni del tega pravilnika.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

14. člen**(končanje postopkov)**

Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo po dosedanjih predpisih.

15. člen**(začetek veljavnosti)**

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-194/2019/19

Ljubljana, dne 14. novembra 2019

EVA 2019-2430-0040

Mag. Alenka Bratušek

ministrica

za infrastrukturo

Priloga**»Seznam mednarodno priznanih šol za eksperimentalne testne pilote**

- International Test Pilots School, London International Airport, London, Ontario (founded 1986 in Cranfield, UK)
- Linköping University Flight Test School, Linköping, Sweden
- Escuela Española de Ensayos en Vuelo y Aeronavegabilidad (E4A), Madrid, Spain (founded 2016, as the Technical University of Madrid school)
- École du Personnel Navigant d'Essais et de Réception (EPNER), Istres, France (founded 1946)
- Empire Test Pilots' School, British school based at Boscombe Down, England (founded 1943)
- National Test Pilot School, Mojave, California (founded 1981)
- U.S. Air Force Test Pilot School, Edwards Air Force Base, California (founded 1944)
- United States Naval Test Pilot School, Naval Air Station Patuxent River, Maryland (founded 1945)
- Fedotov Test Pilot School, Russian aviation industry school based at the Gromov Flight Research Institute, Zhukovsky (founded 1947)
- Soviet and Russian Air Force Test Pilots Training Centre - division of the Chkalov 929th State Flight Test Centre of the Russian Ministry of Defence, Akhtubinsk, Russia (founded 1973)

– Divisão de Formação em Ensaios em Voo (EFEV - Brazilian Air force Test Pilot school), São José dos Campos, Brazil (founded 1986)

– Indian Air Force Test Pilot School, Bangalore, India (founded 1957)«.
